

אור דוד

פרשת שבוע	כניסת שבת			יציאת שבת		גיליון מספר	מוקדש לע"נ הבה"ח דוד צברדלינג ז"ל בן שלמה זלמן ושושנה נעמי הי"ו
בא	ירושלים	יבנה	מצפה רמון	ירושלים	יבנה	מצפה רמון	29
	16:18	16:35	16:33	17:33	17:35	17:37	

אורות הפרשה – הרב נאור מאיר גנון שליט"א.

פעם אחת התארח רב אחד אצל הרב מרדכי אליהו זצ"ל. בסיום הפגישה הציע לרב ולאשתו לנסוע איתו לנתיבות לבבא סאלי היות והוא נוסע לשם עכשיו. הרבנית בדקה את שעות האוטובוסים ואמרה לבעלה שהם יהיו חייבים לצאת מנתיבות ב-8 בערב כדי להספיק בזמן את האוטובוס האחרון מרמלה לירושלים. הסכים הרב ויצאו לדרך. כשהגיעו לביתו התנצלה בפניהם אשתו של הבבא סאלי כי הצדיק לא יכול לקבלם כעת באשר הוא סגור בחדרו כבר כמה ימים ואינו מוכן לאכול. פתאום שומעים את הבבא סאלי קורא: "הרב אליהו הגיע? מהר תכניסו אותו אליי, חיכיתי לו". נכנס הרב לחדרו של הבבא סאלי ובנתיים אשתו של הבבא סאלי מספרת לרבנית אליהו בצער כי בעלה לא מוכן לאכול כבר כמה ימים באשר יש גזירה על עם ישראל. לאחר כמה דקות יצאו שני הרבנים מהחדר בשמחה והבבא סאלי הכריז שהגזירה התבטלה ומהר לערוך סעודת הודיה. הגיעו אורחים והתחילו לאכול ולשיר ובנתיים הרבנית אליהו רומזת לבעלה כי הם צריכים לברך. פתאום שומעים את הבבא סאלי קורא: "הרב אליהו הגיע? מהר תכניסו אותו אליי, חיכיתי לו". נכנס הרב לחדרו של הבבא סאלי ובנתיים אשתו של הבבא סאלי מספרת לרבנית אליהו בצער כי בעלה לא מוכן לאכול כבר כמה ימים באשר יש גזירה על עם ישראל. לאחר כמה דקות יצאו שני הרבנים מהחדר בשמחה והבבא סאלי הכריז שהגזירה התבטלה ומהר לערוך סעודת הודיה. הגיעו אורחים והתחילו לאכול ולשיר ובנתיים הרבנית אליהו רומזת לבעלה כי הם צריכים לברך ולצאת כדי להספיק את האוטובוס. הבבא סאלי שם לב שהרב אליהו רוצה ללכת ואמר לו להיות רגוע ולהישאר עוד וגם להרגיע את הרבנית. נשארו שם עוד זמן ולבסוף כשיצאו עלו על אוטובוס ב-8 וחצי מה שאומר שיפסידו את האוטובוס האחרון מרמלה לירושלים ובכל זאת בטחו בה' ויצאו לדרך. כשהגיעו לרמלה חצי שעה אחרי הזמן שהאוטובוס יוצא גילו כי הוא עדיין ברציף מלא נוסעים. עלו ושאלו למה לא נוסעים והנהג משיב כי האוטובוס תקוע כבר חצי שעה. אמר לו הרב אליהו: תנסה עכשיו להניע! ניסה והנה הניע. שאל אותו הנהג בפליאה: "אתה אליהו הנביא?". ענה הרב בענוה: "לא, אני אליהו מרדכי". צריכים לדעת שצדיקים אלו אהבת ישראל בערה בליבם ועמלו רבות לבטל גזירות מעם ישראל, דברים שבכלל לא ידוע לנו עליהם. שנזכה ללכת בדרכם, באהבת עם ישראל, ארץ ישראל ותורת ישראל. שבת שלום! (לעילוי נשמת רבי ישראל אבוחצירא זצ"ל-הבבא סאלי שיום פטירתו בד' שבט).

מר"ן **בן איש חי** - פרשת בא שנה שניה.

ה. כל דבר שלא נתבשל קודם שבת, אין שורין אותו בשבת בחמין שהיד סולדת בו, אפילו אינו נימוח בשריה זו. ודין חמין שהיד סולדת בו אין משערין באצבע, אלא כל שכרסו של תינוק נכוית בהם חשיב יד סולדת בו. ואם תאמר, איך ידע האדם לשער בכך מדעתו? הנה, נקיט האי כללא בידך: כל היכא שזה החמין ראוי לשתיה או לאכילה, שאין האדם נמנע מכוח ריבוי חמימותו, הרי זה לא חשיב יד סולדת בו; ואם ימנע מלשתות או לאכול מרוב חומו, הרי זה נחשב בכלל יד סולדת בו.

ו. אע"פ שאמרו רבותינו ז"ל (שבת קמה, ב): אין בישול אחר בישול, מכול מקום יש בישול אחר אפיה או צליה; ולכן אסור לתת פת לתוך מרק או שאר משקה שהוא חם שהיד סולדת בו, אפילו שהוא מונח בכלי שני שאינו עומד בכלי ראשון שהיה על האש, אלא הורק לכלי שני; ולא דווקא פת, אלא כל דבר דרכיך אסור להניח בתוך חמין שהיד סולדת בו. וכתבו הפוסקים: מאחר דלא בקיאינן איזה מקרי רכיך, צריך להחמיר בכל דבר לבלתי יניחו בתוך חמין שהיד סולדת בו. ואותם המניחין בצלים לתוך המרק, יזהרו לבלתי יניחום בעודו חם שהיד סולדת בו, מפני שהם מתמתקין מחריפותם ומתבשלים גם בכלי שני שהיד סולדת בו.

ז. הסוכר היוצא מן הקנים הוא מבושל; וכיון דקימא לן, אין בישול אחר בישול - מותר להניח הסוכר בתוך הכלי, ולערוך עליו משקה חם שהיד סולדת בו; מיהו, "חיי-אדם" כתב שיניח משקה חם תחילה לתוך הכלי, ואח"כ יניח הסוכר בתוכו; וטוב להיזהר בזה, דאין פסידא ולא טורח בכך. חיש עושין משקה קהוא מערב-שבת ומניחין על האור כדי לשתותו בבוקר ביום-שבת, אך אין מניחים בתוך הכלי שמניחין אותו על

האור "בין" (גרגירים) של קהוא הרבה כפי מה שצריך, כדי שלא יהיה בזה טעם מרירות, לכך מניחים "בין" מעט, ובבוקר בעת ששותה משקה זה מוסיפין עליו "בין" זה, ויש להם על מה שיסמוכו; אך גם בזה טוב שישימו בשבת את ה"בין" אחר שיריקו המשקה הנזכר בתוך הכוס, כדי לצאת ידי חובה שאר דעות; ועוד, מפני כי הקהוא היא קלויה, ויש לחוש ולומר יש בישול אחר קליה. ועיין בספר "גינת-ורדים" בכלל ג', מן סימן ג' עד סימן י' מה שכתב; ועיין "חתם-סופר", אורח חיים, סימן ע"ד, יעוין שם.

זרע שמשון - פרשת בא אות ט'.

ברש"י (יב ו) הביא מחז"ל היה רבי מתיא בן חרש אומר, הרי הוא אומר (יחזקאל טז ח) ואעבר עליך ואראך והנה עתך עת דודים, הגיעה שבועה שנשבעתי לאברהם שאגאל את בניו, ולא היו בידם מצות להתעסק בהם כדי שיגאלו, שנאמר (שם פסוק ז) ואת ערום ועריה, ונתן להם שתי מצות, דם פסח ודם מילה **שמלו באותו הלילה, שנאמר (שם פסוק ו) מתבוססת בדמי בשתי דמים**. והקשו המפרשים איך מלו בלילה הלא אין מלן בלילה, ואפילו מילה שלא בזמנה היא דוקא ביום. ויש לתרץ עפ"י מה שכתב בזה"ק (ח"ב לח). דאותו הלילה שבו יצאו ישראל ממצרים האיר כמו באמצע היום בתקופת תמוז דכתיב (תהלים קלט יב) ולילה כיום יאיר. ואם כן צדקו דברי רש"י שכתב שמלו באותו הלילה לפי שהיתה הלילה מאירה כמו יום.

עץ החיים - פירוש הסולם על הזוהר, פרשת בא דפו"י ל"ב ע"ב.

וְאֵינִי לֹא אֶרְאֶנּוּ נְאֻם ה' וְאֵיכָל לְמָה לִּי מִלֶּאךָ, לְהַמְלִיץ אוֹ לְהַשְׁטִין.

(ד) אָמַר לִיה ר' יְהוּדָה וכו': א"ל ר"י, הַכֹּל וְדָאִי הוּא כֵּן, שֶׁהַקְב"ה רוֹאֶה הַכֹּל, אֲבָל הָרִי כְּתוּב, וְגַע אֵל עֲצָמוּ וְאֵל בִּשְׂרֹו. וְכָתוּב, וְתִסִּיתִנִּי בֹו לְבַלְעֹו חֲנָם. שׁוֹה לְהִרְאוֹת, שֶׁנִּמְסָר הַרְשׁוֹת לְצַד הָאֲחֵר, לְהַשְׁטִין עַל דְּבָרֵי הָעוֹלָם, וְשִׁיחֵיו נִמְסָרִים בִּידֵיו. וְכֹל אֵלֹו הֵם דְּבָרִים נִסְתָּרִים לִפְנֵי הַקְב"ה, וְאֵין אֶתָּה רֹאִי לִלְכַּת אַחֲרֵיהֶם לְחַקֵּרָם, מִשּׁוּם שֶׁהֵם חֻקֵּי הַקְב"ה וּבְנֵי אָדָם אֵינָם מוֹתָרִים לְדַקֵּק אַחֲרֵיהֶם. חוּץ מֵאֵלֹו צְדִיקֵי אֱמֶת, הַיּוֹדְעִים סוּדוֹת הַתּוֹרָה, וְהוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ הַחֲכָמָה לְדַעַת אֵלֹו דְּבָרִים הַסְתוּמִּים שֶׁבַתּוֹרָה. וְחָשׂ אֲשֶׁרִי הָעַם יוֹדְעֵי תּוֹרָה וְגו'. כְּלוּמָר, שִׁיּוּדְעִים דְּרָכֵי הַשִּׁי"ת שֶׁמֵּרִיעַ וּמְטִיב עַ"י שְׁלִיחִים, אֲעִי"פ שִׁיכּוֹל לַעֲשׂוֹת בְּעֲצָמוֹ. וְכֵן כֹּאן בְּהַכְתּוּב בָּא אֵל פְּרַעַה, רָצָה הַקְב"ה שֶׁפְּרַעַה יִשְׁלַח אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אֲעִי"פ שֶׁהִיא יִכּוֹל לְהוֹצִיאָם בְּעַל כְּרַחוּ.

(א) וַיֹּאמֶר ה' אֵל מֹשֶׁה בֹא יְגו': ר' יְהוּדָה פִּתַּח וְאָמַר, אֲשֶׁרִי הָעַם יוֹדְעֵי תּוֹרָה וְגו'. כִּמְהָ צְרִיכִים בְּנֵי אָדָם לִלְכַּת בְּדֶרֶךְ הַקְב"ה, וְלִשְׁמֹר מִצְוֹת הַתּוֹרָה, כְּדֵי שִׁיזְכוּ עַל יְדֵה בְּעוֹלָם הַבָּא, וְלִהְיוֹת אֶתָּם מְכַל הַמַּשְׁטִינִים לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה. כִּי כְמוֹ שִׁישׁ מַשְׁטִינִים בְּעוֹלָם לְמַטָּה, כֵּן נִמְצָאִים מַשְׁטִינִים לְמַעַלָּה, הָעוֹמְדִים לְהַשְׁטִין עַל בְּנֵי אָדָם.

(ב) אֵינֹון דְּעַבְדִּין פְּקוּדֵי וכו': אֵלֹו שֶׁמִּקְיָיִם מִצְוֹת הַתּוֹרָה וְהוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ הַיִּשָּׁר, בִּירְאָת אֲדוֹנָם, כִּמְהָ הֵם מְלִיצֵי טוֹב, הָעוֹמְדִים עֲלֵיהֶם לְמַעַלָּה כְּמִשְׁ"א, אִם יֵשׁ עֲלֵיו מִלֶּאךָ מְלִיץ אֶחָד וְגו'. וְכָתוּב וַיַּחֲנֹנוּ וַיֹּאמֶר פְּדֵעֵהוּ מִרְדַּת שַׁחַת מִצָּאֵתִי כִפֹּר. מִשּׁוּם זֶה אֲשֶׁרִי הוּא מִי שֶׁשׁוֹמֵר מִצְוֹת הַתּוֹרָה.

(ג) אָמַר לוֹ ר' חֵיִיא וכו': א"ל ר"ח, אִם כֵּן לְמָה צְרִיכִים כֹּאן מִלֶּאךָ שִׁיְהִיָּה מְלִיץ עַל הָאָדָם, וְהָרִי כְּתוּב, כִּי ה' יִהְיֶה בְּכַסְלְךָ וְשֹׁמֵר רִגְלְךָ מִלְכּוּד. וְכָתוּב ה' יִשְׁמָרְךָ מִכָּל רָע. שֶׁהַקְב"ה רוֹאֶה כֹּל מַה שֶׁעוֹשֶׂה אָדָם בְּעוֹלָם הָן טוֹב וְהָן רָע. וְכֵן הוּא אֹמֵר, אִם יִסְתֵּר אִישׁ בְּמִסְתָּרִים

אביעה חידות מני קדם

חידון לפרשת "וישם" (שמואל-א' פרקים ח-יב) מקבילה ל-בא על פי חיבורו של הבח"ה דוד צברדלינג ז"ל.

ד. מַה שֶׁאֹכֵל לֹא אָמַר לְדוּדוֹ
אֵף עַל פִּי שֶׁשְׁמוּאֵל אָמַר לוֹ

א. מַה לְקִישׁ אֲבִי שֶׁאֹכֵל אֲבָדוֹ
וּבְנֵי וְנִעְרֵי יִצְאוּ וְאוֹתָם חִיפְּשׁוּ

ה. מַה אָמְרוּ כָּל הָעָם
כְּשֶׁרָאוּ שֶׁשְׁמוּאֵל גָּבִיא גָּם

ב. אַחֲרֵי מַה בְּנֵי שְׁמוּאֵל הִלְכוּ
וְאֵת הַמִּשְׁפָּטָה הֵם הִיטּוּ

ו. מַה קָּרָה לְשֶׁאֹכֵל מִכָּל הָעָם
וְהוּא הִיא גָּבוּהַ מִכּוֹלָם

ג. לֹאִיפֹה הִלְכוּ כּוֹלָם בְּשִׁמְחָה
וְחִדְּשׁוּ שֵׁם אֶת הַמְּלֻכָּה

שַׁבַּת שְׁלוֹם

לתגובות, הקדשות והערות: or.david.way@gmail.com

פתרונות לגיליון הקודם: אֲבֹן הָעֶזְרָה, בְּנִימָן, גִּת, דִּגְלוֹן, הַתְּעַלְלָה, וִישְׁרָנָה.

מוקדש להצלחת: נאור מאיר בן אסתר ורעייתו, אוריאל בן אלישבע חפצי ורעייתו.